

Stiftelsen Ellen Key Skolan

Org.nr. 815200-7970

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Ellen Keyskolan
i Stockholms kommun

Tillsyn Ellen Keyskolan

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Stiftelsen Ellen Key Skolan (organisationsnummer 815200-7970) under våren 2016. Skolinspektionens tillsyn genomfördes mellan den 17 februari och den 14 mars 2016.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskapsresultat

Årskurs 3

Resultatet vid nationella ämnesprov läsåret 2014/15 visar att andelen elever vid skolan som uppnått kravnivån i matematik ligger under riksgenomsnittet i samtliga delprov, medan resultatet i svenska pendlar kring riksgenomsnittet för de olika delproven. Enligt skolans uppgifter om elevernas måluppfyllelse nådde 89 procent av eleverna i årskurs 3 kunskapskraven i svenska år 2015. Motsvarande siffror för de naturorienterande och samhällsorienterande ämnena var 84 respektive 95 procent.

Årskurs 6

Vid nationella ämnesprov läsåret 2014/15 hade eleverna i årskurs 6 klart högre provbetygspoäng än riksgenomsnittet i samtliga prov och delprov i svenska och matematik, samt högre än riksgenomsnittet i tre av fyra delprov i engelska. Skolans sammanställning av måluppfyllelsen visar att 89 procent av eleverna i årskurs 6 uppnådde kunskapskraven i matematik och svenska. Motsvarande siffra för de naturorienterande ämnena var 92 procent. I de samhällsorienterade ämnena uppnådde 92 procent av eleverna kunskapskraven i geografi, historia och samhällskunskap, medan 96 procent uppnådde kraven i religion. I övriga ämnen uppnådde samtliga elever kunskapskraven under samma år.

Årskurs 9

Enligt Skolverkets nationella statistik för våren 2015 var det genomsnittliga meritvärdet för elevers slutbetyg i årskurs 9 221,3 vid Ellen Keys skola. Riskgenomsnittet samma år var 224,7. Andelen elever som nått kunskapskraven i alla ämnen var 86,7 procent, medan riksgenomsnittet var 77,0 procent. Andelen elever i årskurs 9 våren 2015 med behörighet till gymnasieskolans högskoleförberedande program och yrkesprogram var 100 procent. Genomsnittet för riket samma år var 85,6 procents behörighet till yrkesprogram och 84,8 procents behörighet till högskoleförberedande program.

Trygghet och studiero

Resultaten av Skolinspektionens elevenkät våren 2015, riktad mot elever i årskurs 5 och 9, indikerar att eleverna upplever sig vara trygga på skolan men att studieron är bristande.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Ingen brist konstaterad	
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Ingen brist konstaterad	
3. Bedömning och betygssättning	Ingen brist konstaterad	
4. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Föreläggande	2016-09-30
5. Förutsättningar för lärande och trygghet	Ingen brist konstaterad	
6. Styrning och utveckling av verksamheten	Föreläggande	2016-09-30
7. Förutsättningar för utbildningen vid skolenheterna	Ingen brist konstaterad	
8. Utveckling av utbildningen vid skolenheterna	Föreläggande	2016-09-30
Ytterligare brister	Föreläggande	2016-09-30

I kolumnen "Typ av ingripande" anges den allvarligaste formen av ingripande Skolinspektionen har meddelat inom det arbetsområde som granskats.

Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Tillsynen av Ellen Keyskolan visar att det finns brister i skolan systematiska kvalitetsarbete eftersom nödvändiga delar i kvalitetsarbetet avseende skolans verksamhet saknas.

Det finns också brister i skolhuvudmannens systematiska kvalitetsarbete. Huvudmannen följer inte upp och analyserar centrala delar som måluppfyllelse och kunskapsresultat i grundskolans verksamhet, vilket är en grundförutsättning för att identifiera de utvecklingsbehov som finns i verksamheten.

Vidare visar tillsynen att alla elever vid Ellen Keyskolan inte tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero. Skolan har även brister i det förebyggande arbetet mot kränkande behandling, då skolan för närvarande saknar en aktuell likabehandlingsplan. Eleverna har också tilldelats terminsbetyg i ämnen som de inte undervisats i under den aktuella terminen, vilket strider mot författningarnas krav.

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen måste se till att det både på huvudmannanivå och skolenhetsnivå bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som uppfyller författningarnas krav. Huvudmannen behöver också vidta åtgärder för att komma tillrätta med problemen med bristande studiero. Vidare ska det för skolenheten varje år upprättas en plan mot kränkande behandling som uppfyller de krav som författningarna föreskriver. Huvudmannen måste också se till att terminsbetyg endast sätts i de ämnen som eleven fått undervisning i under den aktuella terminen.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Stiftelsen Ellen Key Skolan att senast den 30 september 2016 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen. Redovisning skickas till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studietrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att stiftelsen Ellen Key Skolan inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen)
- Vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. (6 kap. 6–10 §§ skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

- Se till att samtliga elever ges en skolmiljö som präglas av studiero.
- Se till att det för skolan finns en aktuell plan mot kränkande behandling som är känd bland skolans personal, elever och deras vårdnadshavare.
- Se till att det finns rutiner som säkerställer att en plan mot kränkande behandling årligen upprättas i verksamheten på det sätt och enligt de krav som författningarna föreskriver.

Motivering till bedömning av brist

Alla elever ska garanteras studiero

Skollagen anger att utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Det innebär att skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de inte störs av andra elever. Detta gäller i lektionssalar och andra utrymmen som bland annat korridorer, grupprum och skolbibliotek.

Av förarbetena framgår att det är skolans, och ytterst rektorns, ansvar att skapa trygghet och studiero i skolan. En viktig förutsättning för detta är att elever, lärare och annan personal känner ett gemensamt ansvar och har respekt för varandra i skolan samt att skolan även involverar elevernas vårdnadshavare i arbetet med att skapa gemensamma utgångspunkter för en trygg skolmiljö. Det kräver ett aktivt värdegrundsarbete där grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling. Att skapa en miljö som bygger på respekt och delaktighet utgör grunden för en trygg och utvecklande studiemiljö (Prop. 2009/10:165, sid. 320).

Tillsynen visar på bristande studiero i skolan

De elever som Skolinspektionen intervjuat uppger i huvudsak att de känner sig trygga på skolan. I samtliga elevintervjuer framkommer dock att studieron

behöver förbättras. Det är ofta stökigt med en hög ljudnivå på lektionerna. Eleverna beskriver att studieron varierar beroende på vilka lärare som undervisar på den aktuella lektionen. En elevgrupp menar att även lärare bidrar till den höga ljudnivån genom att ofta höja rösten och skrika på eleverna. Eleverna säger att detta resulterar i att de ofta blir trötta och får ont i huvudet, och att det därför blir svårt att koncentrera sig. En annan elevgrupp uppger att många lärare låter eleverna göra som de vill på lektionerna och efterlyser högre krav på disciplin och ordning.

I intervjuer med lärare, elevhälsa och rektor framkommer att studieron i klassrummen kan variera med olika lärare. En representant för huvudmannen uppger i intervju att rektorn tidigare uppmärksammat styrelsen på att studieron måste ses över.

I Skolinspektionens elevenkäter som genomfördes våren 2015 får frågan om eleverna "har studiero på lektionerna" påtagligt låga värden. Detta gäller både i förhållande till övriga frågeområden och till övriga medverkande skolenheter i enkätomgången.

Mot bakgrund av intervjuer med såväl elever, representanter för elevhälsan, lärare, rektor och huvudmannen, samt utifrån elevernas enkätsvar, bedömer Skolinspektionen att eleverna inte alltid tillförsäkras en studiemiljö som präglas av studiero.

Målinriktat arbete mot kränkande behandling

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. I detta arbete ingår att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året, och tas fram under medverkan av lärare, elever och övrig personal. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Enligt förordningen (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling ska planerna upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet för vilken planen gäller.

En aktuell plan mot kränkande behandling saknas

Inför tillsynen har Skolinspektionen tagit del av ett dokument benämnt Plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling, läsåret 2015/2016.

Av rektors- och personalintervjuer framkommer dock att planen ännu inte är beslutad och i dagsläget endast tillgänglig för rektor, lärare och elevhälsans personal. Rektorn uppger vidare att elever och vårdnadshavare saknar tillgång till dokumentet.

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen skolan saknar en gällande plan mot kränkande behandling. En sådan plan ska upprättas årligen. Planen ska innehålla en redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts. Vilka slutsatser som dras utifrån en kartläggning, samt vilka konkreta och uppföljningsbara åtgärder som ska genomföras under året. Skolinspektionen vill i sammanhanget understryka att all personal samt alla elever och vårdnadshavare aktivt ska informeras om innehållet i planen. Det är också angeläget att planen alltid är tillgänglig för alla. Vidare ska planen upprättas, följas upp och ses över under medverkan av eleverna vid skolan.

Motivering till föreläggande som ingripande

Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därför att rätta till bristerna.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att stiftelsen Ellen Key Skolan inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. (1 kap. 4 §, 4 kap. 4–6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

- Skolans rektor ska följa upp skolenhetens resultat i relation till de nationella målen.
- Se till att det på skolan genomförs en analys av hur förutsättningar och genomförande påverkar måluppfyllelsen, resultatet av värdegrundsarbetet och kunskapsresultaten.
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen ska rektorn besluta om nödvändiga utvecklingsåtgärder
- Rektorn ska planera för genomförandet av dessa utvecklingsåtgärder och genomföra dessa.
- Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras.

Motivering till bedömning av brist

Enligt skollagen ansvarar rektorn för att skolenheten systematiskt och kontinuerligt planerar, följer upp och utvecklar utbildningen. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, elever och övrig personal. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras.

Enligt läroplanen har rektorn ansvaret för skolans resultat och för att planera, följa upp, utvärdera och utveckla utbildningen i förhållande till de nationella målen.

Av Skolverkets allmänna råd med kommentarer om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet framgår att systematiskt och kontinuerligt innebär att arbetet ska bedrivas strukturerat och uthålligt med fokus på en långsiktig utveckling. Varje huvudman och skolenhet måste därför hitta sina former och rutiner för kvalitetsarbetet. Utgångspunkten är alltid densamma, att identifiera utvecklingsområden för ökad måluppfyllelse i förhållande till nationella målen. Vidare framgår att styrning och ledning av kvalitetsarbetet innebär att rektorn skapar strukturer och rutiner för hur utbildningens resultat ska följas upp, analyseras och bedömas i förhållande till de nationella målen. Det är viktigt att rektorn tydliggör hur kvalitetsarbetet ska bedrivas. Rektorn bör se till att

dokumentationen är tillräcklig för att ligga till grund för analys och beslut på enhetsnivå om prioriteringar av utvecklingsinsatser (Skolverkets allmänna råd med kommentarer om systematiskt kvalitetsarbete inom skolväsendet, SKOLFS 2012:98, sid 11, 15-16 och 20.)

Inför tillsynen har Skolinspektionen tagit del av skolenhetens senast upprättade kvalitetsredovisning, vilken gäller för verksamhetsåret 2014. Till grund för denna ligger elevernas kunskapsresultat från läsåret 2013/2014. Skolans rektor har sedan sitt tillträde i augusti 2015 inte upprättat några sammanställningar av elevernas kunskapsresultat på skolenivå. Dock har skolan på Skolinspektionens förfrågan i samband med tillsynen redovisat elevernas kunskapsresultat för vissa ämnen och årskurser. Vidare framkommer att skolan årligen genomför en trivselenkät bland eleverna och det är, enligt rektor, meningen att resultaten av enkäten ska användas i samband med framtagandet av planen mot kränkande behandling. Skolans rektor har i övrigt inte genomfört någon dokumenterad analys av hur skolans resultat eller av hur förutsättningar och genomförandet av utbildningen påverkar måluppfyllelsen, resultatet av värdegrundsarbetet och kunskapsresultaten. Detta framkommer av dokumentation som Skolinspektionen tagit del av i och av intervju med skolans rektor.

Vid tillsynen framkommer att rektorn sedan tillträdet genomfört vissa utvecklingsåtgärder på skolan. Rektorn har bland annat arbetat med att anpassa Waldorfmodellen till Lgr 11, samt för att öka lärarnas kompetens gällande bedömning och betygssättning.

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans systematiska kvalitetsarbete eftersom nödvändiga delar i kvalitetsarbetet avseende skolans verksamhet saknas. Rektorn följer inte upp och analyserar centrala delar som måluppfyllelse och kunskapsresultat, vilket är en grundförutsättning för att identifiera de utvecklingsbehov som finns på skolan. Följaktligen har skolan heller inte tillräckliga underlag för att kunna fatta välgrundade beslut om utvecklingsåtgärder.

Motivering till föreläggande som ingripande

Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därför avhjälpa bristerna.

Utveckling av utbildningen vid skolenheterna

Huvudmannen ska arbeta kontinuerligt och långsiktigt för att utveckla och förbättra utbildningen i inom väsentliga områden, i syfte att säkerställa likvärdighet och kvalitet. I detta arbete ingår att huvudmannen skaffar sig kunskap om nuläget vid skolenheterna. Denna nulägesbild ska bland annat innefatta resultat som knyter till det syfte som utbildningen har enligt nationella styrdokumentet. I arbetet ingår också att följa upp de centrala förutsättningar

som huvudmannen ger skolenheterna, för att de ska kunna ge eleverna en god utbildning. Huvudmannen analyserar sedan orsakerna till bristande måluppfyllelse, resultat och förutsättningar, vilka förbättringsåtgärder som behövs, samt vidtar dessa åtgärder.

När huvudmannen formulerar nulägesbilden ska denna bygga på uppgifter som rektorerna tagit fram i sitt eget kvalitetsarbete vid skolenheterna, men också på uppgifter huvudmannen själv samlat in (exempelvis nationell statistik, tillsyns- och granskningsrapporter, anmälningar om kränkande behandling, etc). Det ska därför finnas en koppling mellan huvudmannens kvalitetsarbete, och det kvalitetsarbete som rektorn tillsammans med lärare, övrig personal och elever genomför vid skolenheterna.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att stiftelsen Ellen Key Skolan inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Inriktningen för huvudmannens kvalitetsarbete är att de nationella mål och krav som anges i styrdokumentet uppfylls. (4 kap. 3 och 5 §§ skollagen)
- Huvudmannen följer upp resultat inom utbildningen, och dokumenterar denna uppföljning. (4 kap. 3 och 6 §§ skollagen)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar huvudmannen om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 3 och 6 §§ skollagen)
- Huvudmannen planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 3 och 6–7 §§ skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

- Se till att på huvudmannanivå följa upp måluppfyllelsen och resultatet av värdegrundsarbetet i förhållande till de nationella målen.
- Se till att analysera utifrån ett huvudmannaperspektiv hur förutsättningar och genomförande påverkar skolenhetens resultat.
- Se till att utifrån analysen identifiera utvecklingsområden och besluta vilka insatser som ska genomföras för att de nationella målen ska uppfyllas.
- Se till att planera för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomföra dessa.
- Se till att kvalitetsarbetet dokumenteras.

Motivering till bedömning av brist

Enligt skollagen ska varje huvudman inom skolväsendet på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter, nationella mål, uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras.

Av förarbetena till skollagen framgår att huvudmannen har det yttersta ansvaret för genomförandet av utbildningen vilket ger huvudmannen en central roll när det gäller att bedriva ett kvalitetsarbete som ska garantera kvalitet och likvärdighet. Kvalitetsarbetet ska bygga på de uppgifter som framkommer i verksamhetens kvalitetsarbete och på andra uppgifter som är väsentliga för uppföljningen och utvecklingen. Det finns därutöver skäl att anlägga särskilda huvudmannaperspektiv på verksamheten. Huvudmannens styrning, uppföljning, utvärdering och utveckling av verksamheten bör analyseras särskilt. (prop. 2009/10:165 s.309)

I samband med tillsynen har Skolinspektionen tagit del av skolenhetens senast upprättade kvalitetsredovisning, vilken gäller kalenderåret 2014. Vid intervju med representanter för huvudmannen framkommer att det systematiska kvalitetsarbetet inför läsåret 2015/2016 övergått från att följa kalenderår till att följa läsår, och som en följd av detta kommer nästa kvalitetsredovisning att färdigställas först i augusti 2016. Representanter för huvudmannen uppger vidare att dokumentation av det kvalitetsarbete som bedrivits under läsåret 2014/2015 återfinns i mötesprotokoll. På förfrågan från Skolinspektionen har dock huvudmannen inte visat någon dokumenterad analys av måluppfyllelse och resultat avseende läsåret 2014/2015.

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i huvudmannens systematiska kvalitetsarbete eftersom nödvändiga delar i kvalitetsarbetet avseende grundskolans verksamhet saknas. Huvudmannen följer inte upp och analyserar centrala delar som måluppfyllelse och kunskapsresultat, vilket är en grundförutsättning för att identifiera de utvecklingsbehov som finns i verksamheten. Huvudmannen har heller inte kunnat uppvisa någon dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet efter 2014.

Motivering till föreläggande som ingripande

Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därför att avhjälpa bristerna.

Ytterligare brister

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Stiftelsen Ellen Key Skolan att senast den 30 september 2016 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalad brist. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Beskrivning av brist

Terminsbetyg ska endast sättas i de ämnen som eleven fått undervisning i under den aktuella terminen. (10 kap. 16 och 19 §§ skollagen, 6 kap. 8 och 12 §§ skolförordningen, Skolverkets föreskrifter om utformningen av terminsbetyg i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan och sameskolan (SKOLFS 2014:50))

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

- Se till att terminsbetyg endast sätts i de ämnen som eleven fått undervisning i under den aktuella terminen.

Motivering till bedömning av brist

Av skolförordningen framgår att i fristående grundskolor med inriktning waldorfpedagogik ska betyg sättas när ett ämne har avslutats. Betyg behöver inte sättas innan ett ämne har avslutats. Det innebär att terminsbetyg inte behöver sättas. Slutbetyg ska dock utfärdas.

Om en fristående skola med inriktning waldorfpedagogik väljer att sätta terminsbetyg krävs att eleven fått undervisning i ämnet under den aktuella terminen.

Av skollagen framgår vidare att när betyg sätts innan ett ämne har avslutats, ska betygssättningen bygga på en bedömning av de kunskaper som eleven inhämtat i ämnet till och med den aktuella terminen.

Av Skolverkets föreskrifter om utformningen av terminsbetyg i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan och sameskolan framgår att i de fall det finns ett betyg från en tidigare termin, men eleven inte fått undervisning i ämnet under innevarande termin, sätts inget nytt betyg men en uppgift om det senast satta betyget anges i terminsbetyget. Detta innebär att i de fall det finns ett betyg från en tidigare termin, men eleven inte fått undervisning i ämnet under innevarande, sätts inget nytt betyg men en uppgift om det senast satta betyget anges i terminsbetyget.

Ellen Keyskolan har valt att sätta terminsbetyg avseende höstterminen i årskurs 9. Den främsta anledningen att sätta terminsbetyg är att de ska användas vid gymnasieskolans första ansökningsomgång.

I samband tillsynen har Skolinspektionen tagit del av Ellen Keyskolans betygskataloger för höstterminen 2014, vårterminen 2015 och höstterminen 2015. Av betygskatalogerna framkommer att eleverna för höstterminen 2014 och 2015 fått betyg i ämnen de inte undervisats i under den aktuella terminen. Rektorn uppger i intervju att hon vid tillträddandet av sin tjänst uppmärksammade att eleverna i årskurs 9 inte undervisades i samtliga ämnen under höstterminen, och att de därför skulle sakna betyg i ett antal ämnen vid gymnasieskolans första ansökningsomgång. Rektorn beslutade då att överföra/omvandla elevernas omdömen från vårterminen 2015 till ett betyg för höstterminen 2015. Tillvägagångssättet att omvandla omdömen till betyg återfinns även i betygskatalogen för höstterminen 2014.

Skolinspektionen konstaterar att eftersom Ellen Keyskolan är en fristående skola med inriktning waldorfpedagogik undantas den från vissa av skollagens regler om betygssättning. Skolan behöver inte sätta betyg innan ett ämne har avslutats eller utfärdat terminsbetyg. Det nämnda undantaget innebär dock inte att skolan får sätta betyg vid andra tillfällen än de tillfällen som regleras i skollagen.

Skolinspektionen bedömer att Ellen Keyskolan har satt terminsbetyg på ett sätt som avviker från skollagens krav, då terminsbetyg satts trots att eleverna inte fått någon undervisning i ämnena under aktuell termin.

Motivering till val av verktyg

Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därför avhjälpa bristerna.

Övriga arbetsområden

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav avseende följande:

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven. I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga

beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer måste anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avgöra lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper utifrån de nationella kunskapskraven, och ger eleven och dess vårdnadshavare information om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling. Eleven ska, när omdömen ges eller betyg sätts i olika ämnen, enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själv upprättat. Lärarens analyser av elevernas kunskaper ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper. I detta ingår att läraren bl.a. ska använda sig av nationella ämnesprov tillsammans med övriga muntliga och skriftliga elevprestationer. Vidare ska skolan göra eleven och dess vårdnadshavare delaktiga i elevens utveckling genom att, löpande under studietiden och genom utvecklings-samtal, informera om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling och hur denna bäst kan stödjas.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt

värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Förutsättningar för utbildningen vid skolenheterna

Huvudmannen ska ge rektorn och övrig personal vid skolenheterna förutsättningar, så att utbildningen är likvärdig och av hög kvalitet. I detta arbete ingår att huvudmannen ser till att de förutsättningar för att bedriva en utbildning av hög kvalitet (i form av till exempel en stabil elevprognos och budget) som denne hade vid godkännandet som huvudman fortfarande gäller. I arbetet med att skapa nödvändiga förutsättningar ingår bland annat också att säkerställa att de rektorer som är anställda att leda verksamheten har den behörighet och kompetens skolförfattningarna kräver. I arbetet ingår också att förse skolenheterna med nödvändiga materiella och personalmässiga resurser, så att målen för utbildningen kan nås. Dessa resurser måste också organiseras på ett ändamålsenligt sätt, så att skolenheterna kan använda dem för det syfte de är avsedda för. Den enskilda huvudmannen har också ett fungerande system för att ta emot anmälningar om kränkande behandling av elever. I de fallen utreds kränkningarna och åtgärdas vid behov.

På Skolinspektionens vägnar

Elisabeth Ahlgren
Beslutsfattare

Anna-Karin Lundström
Föredragande

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Ellen Keyskolan

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektion grundar sina bedömningar på. I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Fakta om Ellen Keyskolan

Ellen Keyskolan är en fristående grundskola belägen i Spånga i Stockholms kommun. Huvudman för skolan är stiftelsen Ellen Key Skolan med organisationsnummer 815200-7970. Verksamheten bedriver utbildning med inriktning waldorfpedagogik för elever i förskoleklass och i årskurserna 1–9. Vid tidpunkten för tillsynen består förskoleklassen av två grupper med totalt 23 elever. I årskurs 1–3 går 75 elever och i årskurs 4–6, 61 elever och i årskurs 7–9 går 66 elever.

Antal undervisande lärare är 31 och av dessa är 25 behöriga i samtliga ämnen de undervisar i. Lärarna är organiserade i två arbetslag; F–5 respektive 6–9. Skolan leds av en rektor.

Skolans elevhälsa består av en skolsköterska som arbetar på skolan 2 dagar per vecka, en kurator som arbetar på skolan 1,5 dagar per vecka, samt två heltidsanställda speciallärare. Skolläkare och skolpsykolog kommer till skolan vid behov.